

**Європейський Кодекс Соціального
Забезпечення та Протокол до
Європейського Кодексу Соціального
Забезпечення**

Страсбург, 16.IV.1964

Преамбула

Держави-члени Ради Європи, що підписали даний Кодекс, беручи до уваги те, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами, а зокрема сприяння соціальному прогресу;

Беручи до уваги те, що одним із завдань соціальної програми Ради Європи є підтримка всіх її членів з метою подальшого розвитку систем їх соціального забезпечення;

Визнаючи бажаність гармонізації соціальних витрат в країнах-членах;

Впевнені в доцільності створення Європейського Кодексу Соціального Забезпечення на більш високому рівні, ніж мінімальні стандарти визначені в Міжнародній трудовій конвенції № 102 стосовно мінімальних норм соціального забезпечення, узгодили нижчевказані положення, які були підготовлені у співпраці з Міжнародним Бюро Праці:

Розділ 1. Загальні положення

Стаття 1

1. У цьому Кодексі:

- a) термін “Комітет Міністрів” означає Комітет Міністрів Ради Європи;
 - b) термін “Комітет” означає Комітет експертів з питань соціального забезпечення Ради Європи або такий інший комітет, на котрий Комітет Міністрів може покласти виконання обов’язків зазначених в пункті 3 статті 2; пункті 4 статті 74, а також пункті 3 статті 78;
 - c) термін “Генеральний Секретар” означає Генерального Секретаря Ради Європи.
 - d) термін “визначений” означає визначений законодавством країни або такий, що впливає на нього;
 - e) термін “проживання” означає звичайне проживання на території члена Організації, термін “житель” означає особу, яка звичайно проживає на території члена Організації;
 - f) термін “жінка” означає жінку, яка перебуває на утриманні свого чоловіка;
 - g) термін “удова” означає жінку, яка перебуває на утриманні свого чоловіка на момент його смерті
 - h) термін “дитина” означає, залежно від того, як це визначено, дитину, яка не досягла віку закінчення обов’язкової шкільної освіти, або не досягла віку 15 років;
 - i) термін “стаж” означає, залежно від того, як це визначено, або період, протягом якого сплачувалися внески, або стаж роботи, або тривалість проживання в даній країні, або будь-яке поєднання цих умов;
2. У статтях 10, 34 і 49 термін “допомога” означає допомогу, яка надається безпосередньо або посередньо у формі відшкодування збитків зацікавленій особі.

Стаття 2.

1. Кожна сторона, що домовляється, щодо котрої цей Кодекс є чинним повинна дотримуватися :

- a) положень розділу I;
- b) положень не менше ніж шести з таких Розділів: II-X, беручи до уваги, що Розділ II розглядається як 2 розділи, а розділ V – як три розділи;
- c) відповідних положень розділів XI, XII та
- d) положень розділу XIV;

2. Положення підпункту b попереднього пункту можуть вважатися виконаними якщо:

- a) принаймні 3 пункти з розділів II-X виконуються, включаючи принаймні один з розділів IV, V, VI, IX та X .
- b) додатково представлені докази, що діюче законодавство з соціального забезпечення представляє собою поєднання розділів, передбачених у вищезазначеному підпункті, враховуючи, що:
 - i) деякі галузі передбачені в підпункті a) цього пункту перевищують норми Кодексу стосовно сфери застосування та рівня грошової допомоги
 - ii) деякі галузі передбачені в підпункті a) цього пункту перевищують норми Кодексу, що враховують додаткові пільги перераховані у додатку 2, а також
 - iii) деякі галузі не відповідають нормам Кодексу

3. Сторона, що підписала Кодекс і має намір скористатися положеннями пункту 2b даної статті, повинна подати відповідний запит у доповіді Генеральному Секретарю згідно з положеннями статті 78. Комітет встановлює правила, що координують та визначають умови дії пункту 2b даної статті. У кожному окремому випадку ці умови можуть вступати в силу тільки після схвалення Комітету, рішення щодо схвалення приймається більшістю в дві треті голосів.

Стаття 3.

Кожна сторона, що домовляється, визначає власний механізм ратифікації тих частин Розділів II-X, стосовно котрих приймає на себе зобов'язання щодо даного Кодексу, а також вказує чи скористається та в якій мірі положеннями пункту 2 статті 2.

Стаття 4.

1.Кожна сторона, що домовляється, яка ратифікує цей Кодекс, може згодом сповістити Генерального Директора щодо взятих зобов'язань, котрі впливають з одного чи більше розділів від II до X Кодексу, які не були зазначені в документі про ратифікацію.

2.Зобов'язання, згадані в пункті 1 цієї статті, вважаються невід'ємною частиною документа про ратифікацію і набувають від дня такого сповіщення рівної з ним чинності.

Стаття 5.

Коли для впровадження в життя будь-якого з розділів від II до X цього Кодексу, вказаних у документі про ратифікацію, сторона, що домовляється зобов'язана надати забезпечення визначеним категоріям осіб, які становлять не менше, ніж певний відсоток від усіх, хто працює за наймом,

або певний відсоток жителів, то перш ніж взяти на себе зобов'язання щодо впровадження в життя цього розділу, вона пересвідчується, що відповідного відсотку досягнуто.

Стаття 6

Впроваджуючи в життя положення розділів II, III, IV, VIII (щодо медичної допомоги), IX або X цього Кодексу будь-яка сторона, що домовляється може брати до уваги захист, що надається шляхом страхування, яке, хоча не є згідно з законом обов'язковим щодо осіб, котрі підлягають забезпеченню, проте:

- a) контролюється державними органами або перебуває, відповідно до визначених норм, під спільним керівництвом роботодавців та працівників;
- b) охоплює значне коло осіб, заробіток яких не перевищує заробітку кваліфікованого робітника (чоловіка), згідно зі статтею 65;
- c) задовольняє, у сукупності з іншими видами забезпечення, якщо такі є, відповідні вимоги Кодексу.

Розділ II. Медична допомога.

Стаття 7

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, коли стан осіб, котрі підлягають забезпеченню, вимагає медичної допомоги профілактичного або лікувального плану, забезпечує надання їм допомоги згідно з нижченаведеними статтями цього розділу.

Стаття 8

До охоплюваних випадків входять, зокрема будь-який хворобливий стан, незалежно від його причини, а також вагітність, пологи та їхні наслідки.

Стаття 9

Забезпеченню підлягають такі особи:

- a) або визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом, а також їхні жінки та діти;
- b) або визначені категорії самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від загальної кількості жителів, а також їхні жінки та діти;
- c) або визначені категорії громадян, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загального числа жителів.

Стаття 10

1. Допомога охоплює принаймні:

- a) у випадку хворобливого стану:
 - i) загальну лікарську допомогу, зокрема візит додому;
 - ii) допомогу, яку надають фахівці стаціонарним або амбулаторним хворим у лікарнях, та допомогу, яку можуть надавати фахівці поза лікарнями;
 - iii) забезпечення найпотрібнішими медикаментами, які прописав лікар або інший дипломований спеціаліст
 - iv) госпіталізацію в разі потреби;

- b) у разі вагітності, пологів та їхніх наслідків:
 - i) допомогу до, під час і після пологів, яку надають лікар або дипломована акушерка;
 - ii) госпіталізацію в разі потреби.

2. Одержувач допомоги або його годувальник можуть бути залучені до участі у витратах, пов'язаних з медичною допомогою, що надається у зв'язку з хворобливим станом; правила, що регулюють цю участь, визначаються з таким розрахунком, щоб вона не виявилась непосильною.

3. Допомога, що надається згідно з цією статтею, має на меті збереження, відновлення та поліпшення здоров'я осіб, які підлягають забезпеченню, а також їхньої працездатності і здатності самостійно задовольнити власні потреби.

4. Установи або урядові відомства, відповідальні за надання допомог, заохочують засобами, які можуть вважатися доцільними, осіб, які підлягають забезпеченню, користуватися послугами служб охорони здоров'я, що їх надають державні органи влади або визнані ними органи.

Стаття 11

Допомога, зазначена у статті 10, надається в охоплюваних випадках принаймні тим особам, що підлягають забезпеченню, які самі або годувальники яких набули стажу, визнаного необхідним для запобігання зловживанням.

Стаття 12

Допомога, зазначена у статті 10, надається протягом усієї тривалості охоплюваного випадку, за винятком випадку хворобливого стану, коли

тривалість її надання може обмежуватися 26 тижнями на кожний випадок; однак медична допомога не припиняється, доки виплачується допомога у зв'язку з хворобою, а для визначених захворювань, які законодавство країни визначає як ті, що вимагають тривалої допомоги, передбачається подовження вищезазначеного терміну.

Розділ III. Допомога у зв'язку з хворобою.

Стаття 13

Кожна сторона, що домовляється, щодо якого цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, надання допомоги у зв'язку з хворобою відповідно до нижченаведених статей цього розділу.

Стаття 14

Охоплюваний випадок поширюється на спричинену захворюванням непрацездатність, яка зумовлює визначену законодавством тимчасову втрату заробітку.

Стаття 15

Забезпеченню підлягають такі особи:

- a) або визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом;
- b) або визначені категорії самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від загальної кількості жителів;
- c) або всі жителі, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують меж, визначених згідно з положеннями статті 67.

Стаття 16

1. Коли забезпечення поширюється на категорії громадян, що працюють за наймом або категорії самодіяльного населення, допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних згідно з положеннями статті 65 або статті 66.
2. Коли забезпечення поширюється на всіх жителів, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують визначених меж, допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних згідно з положеннями статті 67; встановлено, що

допомога гарантується без врахування матеріального становища визначеним категоріям громадян згідно з положеннями статті 15 а) або б).

Стаття 17

Допомога, зазначена у статті 16, забезпечується в охоплених випадках принаймні тим особам, які підлягають забезпеченню та набули стажу, визнаного необхідним для запобігання зловживанням.

Стаття 18

Допомога, зазначена у статті 16, надається протягом усієї тривалості охопленого випадку за тим винятком, що його тривалість може обмежуватися 26 тижнями на кожне захворювання, з можливістю ненадання допомоги за перші три дні тимчасової втрати заробітку.

Розділ IV. Допомога по безробіттю.

Стаття 19

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, допомогу на випадок безробіття відповідно до нижченаведених статей цього розділу.

Стаття 20

Охоплений випадок поширюється на визначену законодавством країни тимчасову втрату заробітку, спричинену неможливістю для особи, яка підлягає забезпеченню, здатна і готова працювати, знайти заняття, яке б їй підходило.

Стаття 21

Забезпеченню підлягають такі особи:

- а) або визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом;
- б) або всі жителі, статки яких протягом охопленого випадку не перевищують меж, встановлених згідно з положеннями статті 67.

Стаття 22

1. Коли забезпеченню підлягають категорії громадян, що працюють за наймом, допомога надається у вигляді періодичних виплат, які обчислюються згідно з положеннями статті 65 або статті 66.

2. Коли забезпеченню підлягають всі жителі, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують визначених меж, допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних згідно з положеннями статті 67. Встановлено, що допомога гарантується, без врахування матеріального становища, визначеним категоріям громадян, що працюють за наймом згідно з пунктом а) статті 21.

Стаття 23

Допомога, зазначена у статті 22, забезпечується в охоплених випадках принаймні тим особам, які підлягають забезпеченню і набули стажу, визнаного потрібним для запобігання зловживанням.

Стаття 24

1. Допомога, зазначена у статті 22, надається протягом усієї тривалості охоплюваного випадку із застереженням, що тривалість надання допомоги може обмежуватися такими термінами:

- а) коли забезпеченню підлягають категорії громадян, що працюють за наймом – 13 тижнями за 12-місячний період або 13 тижнями у кожному випадку тимчасової втрати заробітку; або
- б) коли забезпеченню підлягають всі жителі, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують визначених меж, - 26 тижнями за – 12-місячний період; однак строк надання даної допомоги, гарантованої без врахування матеріального становища, може обмежуватися згідно з підпунктом а) даного пункту.

2. Коли законодавством країни передбачається, що тривалість виплати допомоги залежить від тривалості періоду, протягом якого сплачувалися внески, або від допомоги, вже отриманої протягом визначеного періоду, або від обох факторів, положення пункту 1 цієї статті вважаються виконаними, якщо середня тривалість виплати допомог не менша, ніж 13 тижнів за 12-місячний період.

3. Допомога може не надаватися протягом періоду чекання, тривалість якого становить перші 7 днів кожного випадку тимчасової втрати заробітку,

причому дні без роботи до і після тимчасової роботи, тривалість якої не перевищує визначеного періоду, розглядаються як один і той самий випадок тимчасової втрати заробітку.

4. Щодо сезонних працівників, тривалість виплати допомоги та періоду чекання може визначатися згідно з умовами їхньої праці.

Розділ V. Допомога по старості.

Стаття 25

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, допомогу по старості відповідно до наступних статей цього розділу.

Стаття 26

1. Охоплюваним випадком є перевищення визначеного віку.
2. Визначений вік не повинен перевищувати 65 років; більш старший вік може бути передбачений за умови, що кількість жителів цього віку складає не менш ніж 10 відсотків від загальної кількості жителів до цього віку, але більше 15 років.
3. Законодавство країни може передбачати тимчасове припинення видачі допомоги особам, які мають на неї право, але займаються будь-якою визначеною діяльністю, яка дає прибуток; може також передбачатися скорочення допомоги у системі, побудованій на страхових внесках, коли заробіток особи, яка її отримує, перевищує визначену суму або при системі, побудованій на внесках, коли заробіток особи, яка її отримує, її інші прибутки чи сукупність таких прибутків перевищує визначену суму.

Стаття 27

Забезпеченню підлягають такі особи:

- a) або визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом;
- b) або визначені категорії самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від загального числа жителів;

- с) або всі жителі, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують меж, визначених згідно з положеннями статті 67.

Стаття 28

Допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних:

- а) згідно з положеннями статті 65 або статті 66, коли забезпеченню підлягають категорії громадян, що працюють за наймом чи категорії самодіяльного населення;
- б) згідно з положеннями статті 67, коли забезпеченню підлягають всі жителі, статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують визначених меж.

Стаття 29

1. Допомога, зазначена у статті 28, забезпечується в охоплюваних випадках принаймні:

- а) особам, які підлягають забезпеченню і які до охоплюваного випадку набули, відповідно до визначених правил стаж, який може бути 30-річним стажем сплати внесків або роботи за наймом, або 20-річним стажем проживання в країні;
- б) коли, в принципі, забезпеченню підлягає все самодіяльне населення – особам, які підлягають забезпеченню та набули встановленого стажу сплати внесків і за яких у період працездатного віку було внесено визначену середньорічну кількість внесків.

2. Коли виплата згаданої в пункті 1 допомоги обумовлюється мінімальним стажем сплати внесків або роботи за наймом, скорочена допомога забезпечується принаймні:

- а) особам, які підлягають забезпеченню і які до охоплюваного випадку набули, відповідно до визначених правил, 15-річного стажу сплати внесків або роботи за наймом;
- б) коли, в принципі, забезпеченню підлягає все самодіяльне населення – особам, які набули встановленого стажу сплати внесків і за яких у період працездатного віку була внесена половина середньорічного числа внесків, визначеного відповідно до підпункту б) пункту 1 цієї статті.

3. Положення пункту 1 цієї статті вважаються виконаними, якщо допомога, обчислювана відповідно до положень розділу XI, але на 10 відсотків менша від розміру, зазначеного в додатку до розділу XI для типового одержувача допомог, видається принаймні тим особам, що підлягають забезпеченню, які відповідно до визначених правил набули 10-річного стажу сплати внесків або роботи за наймом, або проживання у певній країні не менше, ніж 5 років.

4. Відсотки, зазначені в додатку до розділу XI, можуть бути пропорційно скорочені в тому разі, коли стаж сплати внесків або роботи за наймом, потрібний для отримання допомоги, яка відповідає скороченому відсотку допомоги, перевищує 10 років, але менший, ніж 30 років; якщо такий стаж перевищує 15 років, виплачується скорочена допомога відповідно до пункту 2 цієї статті.

5. У разі, коли виплата допомоги згаданої в пунктах 1, 3 або 4 цієї статті, залежить від мінімального стажу сплати внесків або роботи за наймом, скорочена допомога виплачується у визначених умовах особі, що підлягає забезпеченню, яка лише через свій похилий вік при набутті чинності відповідних положень щодо застосування цього розділу Кодексу не відповідає умовам, визначеним відповідно до пункту 2 цієї статті, за винятком випадків, коли після досягнення віку понад звичайну межу такої особі забезпечено допомогу відповідно до пунктів 1, 3 або 4 цієї статті.

Стаття 30

Допомога, зазначена у статтях 28 і 29, надається протягом всієї тривалості охоплюваного випадку.

Розділ VI. Допомога в разі трудового каліцтва або професійного захворювання

Стаття 31

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, надання допомоги в разі трудового каліцтва або професійного захворювання відповідно до наступних статей цього розділу.

Стаття 32

До охоплених випадків належать такі, що спричинені нещасним випадком на виробництві або визначеним професійним захворюванням:

- а) хворобливий стан;

- b) непрацездатність, зумовлена таким станом, яка спричиняє визначену законодавством країни тимчасову втрату заробітку;
- c) повну втрату спроможності заробляти на життя або її часткову втрату понад визначену норму, коли передбачається, що така повна або часткова втрата буде постійною, або відповідний ступінь втрати фізичної повноцінності; та
- d) втрату засобів до існування вдовою або дітьми внаслідок смерті годувальника; для вдови право на допомогу може обумовлюватися презумпцією, згідно із законодавством країни, її нездатності утримувати себе.

Стаття 33

Забезпеченню підлягають визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від усіх осіб, які працюють за наймом, і, стосовно допомоги в разі смерті годувальника, також їхні жінки та діти.

Стаття 34

1. Стосовно хворобливого стану, допомоги надаються у вигляді медичної допомоги, як вона визначена в пунктах 2 і 3 цієї статті.

2. Медична допомога охоплює:

- a) загальну лікарську допомогу і допомогу, яку надають фахівці стаціонарним і амбулаторним хворим, зокрема візити вдома;
- b) допомогу зубного лікаря;
- c) допомогу медсестер удома або в лікарнях або в інших лікувальних закладах;
- d) утримання в лікарнях, у будинках для тих, хто одужує, санаторіях або інших лікувальних закладах;
- e) зуболікарські, фармацевтичні та інші медичні й хірургічні засоби, серед них протезні пристосування та їхній ремонт, а також окуляри;
- f) допомога фахівців іншої професії, яку в законному порядку визначено суміжною з медичною; їхня допомога здійснюється під наглядом лікарів або дантистів.

3. Медична допомога, передбачена у попередніх пунктах, має на меті збереження, відновлення та поліпшення здоров'я особи, яка підлягає забезпеченню, а також її працездатності і здатності самостійно задовольняти власні потреби.

Стаття 35

1. Установи або урядові відомства, які відають наданням медичної допомоги, співпрацюють, де це можливо, із загальними органами, які відають перекваліфікацією з метою підготовки осіб із зниженою працездатністю до роботи, яка їм підходить.

2. Законодавство країни може дозволити таким установам або відомствам здійснювати перекваліфікацію осіб із зниженою працездатністю.

Стаття 36

1. У разі непрацездатності, повної втрати здатності заробляти на життя, яка може стати постійною, або відповідного ступеня втрати фізичної повноцінності та в разі смерті годувальника, допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних згідно з положеннями статті 65 або статті 66.

2. У разі часткової втрати здатності заробляти на життя, яка може стати постійною, або відповідного ступеня втрати фізичної повноцінності, належна допомога надається у вигляді періодичних виплат, котрі являють собою відповідну частину тієї допомоги, яка має виплачуватися в разі повної втрати здатності заробляти або відповідної втрати фізичної повноцінності.

3. Періодична виплата може бути замінена виплатою одноразової допомоги:

- а) якщо ступінь втрати працездатності невеликий;
- б) якщо на думку компетентного органу влади, одноразова допомога буде використана за призначенням.

Стаття 37

Допомога, зазначена у статтях 34 і 36, забезпечується в охоплених випадках принаймні тим особам, які підлягають забезпеченню і які працюють за наймом на території сторони, що домовляється в момент нещасного випадку. Якщо отримане каліцтво є наслідком нещасного випадку, або під час виникнення хвороби, якщо отримане каліцтво є

наслідком хвороби; допомоги у вигляді періодичних виплат у разі смерті годувальника видаються його вдові й дітям.

Стаття 38

Допомога, зазначена у статтях 34 і 36, надається протягом усієї тривалості охоплюваного випадку. Проте у разі тимчасової непрацездатності допомога може не виплачуватися за перші три дні в кожному випадку тимчасової втрати заробітку.

Розділ VII - Сімейні допомоги

Стаття 39

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, надання родинної допомоги згідно з наступними статтями цього розділу.

Стаття 40

Охоплюваним випадком є відповідальність осіб за утримання дітей, як це визначено.

Стаття 41

Забезпеченню підлягають ті особи, періодичні виплати яким визначені статтею 42:

- a) визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом;
- b) визначені категорії самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від загальної кількості жителів.

Стаття 42

Допомога надається у вигляді:

- a) або періодичних виплат особам, які підлягають забезпеченню і мають визначений стаж;
- b) або надання дітям (чи для них) їжі, одягу, домівки, умов для відпочинку або догляду вдома;

с) або сукупності всіх видів допомоги, зазначених у пунктах а) і б) цієї статті.

Стаття 43

Допомога, зазначена в статті 42, надається принаймні тим особам, які підлягають забезпеченню, у межах визначеного терміну досягають стажу, який може бути одномісячним періодом виплати внесків або роботи за наймом, або проживанням протягом шести місяців в країні, залежно від того, як це визначено.

Стаття 44

Загальна сума допомог, наданих особам, які підлягають забезпеченню згідно із статтею 42, повинна становити 1,5 відсотки від заробітної плати звичайного дорослого некваліфікованого робітника чоловічої статі, визначеної згідно з принципами статті 66, помножені на загальну кількість дітей усіх жителів.

Стаття 45

Коли допомога складається з періодичних виплат, вона надається протягом усього охоплюваного випадку.

Розділ VIII – Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами

Стаття 46

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої є чинним цей розділ Кодексу, забезпечує особам, які підлягають забезпеченню, допомогу у зв'язку з вагітністю і пологами згідно з наступними статтями цього розділу.

Стаття 47

До охоплюваних випадків належать вагітність і пологи та їхні наслідки, а також пов'язана з цим тимчасова втрата заробітку, як визначено національним законодавством.

Стаття 48

Захисту підлягають такі особи:

а) всі жінки, що належать до визначених категорій громадян, що працюють за наймом – категорій, що становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом, а для отримання медичної

допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами – також дружини чоловіків, які належать до цих категорій;

б) всі жінки, які належать до визначених категорій самодіяльного населення – категорій, що становлять не менше, ніж 20 відсотків від загальної кількості жителів, а для отримання медичної допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами – також дружини осіб, що належать до цих категорій;

Стаття 49

1. При вагітності, пологах і їх наслідках допомога надається у вигляді медичної допомоги, як вона визначена у пунктах 2 і 3 цієї статті.

2. До медичної допомоги входять як мінімум:

а) лікарська допомога або допомога дипломованих акушерок, що надається до, під час і після пологів;

с) госпіталізація у разі потреби.

3. Медична допомога, згадана у пункті 2 цієї статті, має за мету збереження, відновлення і поліпшення здоров'я жінок, які підлягають захисту, а також їх працездатності і здатності самостійно задовольняти особисті потреби.

4. Установи чи урядові відомства, що відають наданням медичної допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами, заохочують засобами, які можуть вважатися доцільними, жінок, що підлягають захисту, користуватися послугами служб охорони здоров'я, котрі надаються державними органами влади або визнаними ними службами.

Стаття 50

У разі тимчасової втрати заробітку через вагітність, пологи і їхні наслідки допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних згідно з положеннями статті 65 або статті 66. Розмір періодичної виплати може змінюватись протягом всієї тривалості охоплюваного випадку за умови, що загальна середня ставка відповідає цим вимогам.

Стаття 51

Допомога, зазначена у статтях 49 і 50, надається в охоплюваному випадку принаймні жінкам, що належать до категорій осіб, які підлягають забезпеченню, що мають стаж, визнаний потрібним для запобігання зловживанням, а також допомога, згадана у статті 49, забезпечується також

дружинам чоловіків, що належать до категорії осіб, які підлягають забезпеченню, якщо останні набули такого стажу.

Стаття 52

Допомога, зазначена у статтях 49 і 50, надається протягом всієї тривалості охоплюваного випадку із тим винятком, що періодичні виплати можуть бути обмежені 12 тижнями, за винятком випадків, коли законодавство країни вимагає або дозволяє триваліший період відсутності на роботі, і у цьому разі вони не можуть бути обмежені періодом меншим, ніж цей триваліший період.

Розділ ІХ – Допомоги по інвалідності

Стаття 53

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають захисту, надання допомоги по інвалідності згідно із наступними статтями цього розділу.

Стаття 54

До охоплюваного випадку належить нездатність, у визначеному ступені, займатися будь-якою діяльністю, що дає прибуток, коли ця нездатність є постійною або не усувається до моменту припинення виплати допомоги у разі хвороби.

Стаття 55

Захисту підлягають такі особи:

- a) визначені категорії громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від загальної кількості тих, хто працює за наймом;
- b) визначені категорії самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від загальної кількості жителів;
- c) всі жителі, чії статки протягом охоплюваного випадку не перевищують меж, визначених згідно з положеннями статті 67.

Стаття 56

Допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних таким чином:

а) коли забезпеченню підлягають категорії громадян, що працюють за наймом, або категорії самодіяльного населення – згідно з положеннями статті 65 або статті 66;

б) коли забезпеченню підлягають всі жителі, статки яких за час охоплюваного випадку не перевищують визначених меж, згідно з положеннями статті 67.

Стаття 57

1. Допомога, зазначена у статті 56, надається принаймні:

а) особам, що підлягають забезпеченню, котрі до охоплюваного випадку набули, згідно з визначеними правилами стажу, який може бути 15-річним стажем сплати внесків чи роботи за наймом, або 10-річним стажем проживання в крїні; або

б) коли, у принципі, забезпеченню підлягає все самодіяльне населення – особам, що підлягають забезпеченню, які набули трирічного стажу сплати внесків і за яких у період працездатного віку було внесено визначену середньорічну кількість внесків.

2. Коли виплата згаданї в пункті 1 допомоги обумовлюється мінімальним стажем сплати внесків або роботи за наймом, скорочена допомога забезпечується принаймні:

а) особам, що підлягають забезпеченню, які до охоплюваного випадку набули, згідно із визначеними правилами, 5-річного стажу сплати внесків або роботи за наймом; або

б) коли, в принципі, забезпеченню підлягає все самодіяльне населення – особам, що підлягають забезпеченню, які набули 3-річного стажу сплати внесків і за яких у період працездатного віку було внесено половину середньорічної кількості внесків, визначеної згідно з підпунктом б) пункту 1 цієї статті.

3. Положення пункту 1 цієї статті вважаються виконаними, якщо допомога, обчислювана згідно з положеннями розділу XI, але на 10 відсотків менша від розміру, вказаного в додатку до розділу XI для типового одержувача, видається принаймні тим особам, які підлягають забезпеченню і які набули, згідно із визначеними правилами, 5-річного стажу сплати внесків, роботи за наймом або проживання в країні.

4. Відсотки, вказані у додатку до розділу XI, можуть бути пропорційно скорочені у тому разі, коли стаж сплати внесків або роботи за наймом,

потрібний для отримання відповідної до скороченого відсотка допомоги, перевищує 5 років, але менший, ніж 15 років; скорочена допомога виплачується згідно з пунктом 2 цієї статті.

Стаття 58

Допомога, зазначена у статтях 56 і 57, надається протягом всієї тривалості охоплюваного випадку або доти, доки ця особа не набула права на отримання пенсії по старості.

Розділ X – Допомоги у зв'язку з втратою годувальника

Стаття 59

Кожна сторона, що домовляється, щодо якої цей розділ Кодексу є чинним, забезпечує особам, які підлягають захисту, надання допомоги у зв'язку зі смертю годувальника згідно з наступними статтями цього розділу.

Стаття 60

1. До охоплюваного випадку належить втрата засобів до існування вдовою або дитиною внаслідок смерті годувальника; для вдови право на допомогу може обумовлюватися презумпцією, згідно з законодавством сторони, що домовляється, її нездатності утримувати себе.

2. Законодавство сторони, що домовляється, може передбачати припинення видачі допомоги особам, які мають на неї право, але займаються будь-якою встановленою діяльністю, що дає прибуток, може також передбачатися скорочення допомоги за системою, що базується на страхових внесках, - коли заробіток особи, яка отримує допомогу, перевищує визначену суму, а за системою, яка не базується на внесках, - коли заробіток особи, яка отримує допомогу, її інші статки або сукупність таких перевищує визначену суму.

Стаття 61

Забезпеченню підлягають такі особи:

а) жінки і діти годувальників, котрі належать до визначених категорій громадян, що працюють за наймом, які становлять не менше, ніж 50 відсотків від усіх, хто працює за наймом; або

б) жінки і діти годувальників, що належать до визначених категорій самодіяльного населення, які становлять не менше, ніж 20 відсотків від усіх жителів країни; або

с) усі проживаючі вдови і діти, які втратили годувальника і статки яких протягом охоплюваного випадку не перевищують меж, визначених згідно з вимогами статті 67.

Стаття 62

Допомога надається у вигляді періодичних виплат, обчислюваних таким чином:

а) у випадку, коли забезпеченню підлягають дружини та діти годувальників, які працюють за наймом або відносяться до категорії самодіяльного населення, - згідно з положеннями статті 65 або статті 66;

б) у випадку, коли забезпеченню підлягають вдови та діти, які являються жителями країни і чий статки протягом охоплюваного випадку не перевищують встановлених меж, - згідно з положеннями статті 67.

Стаття 63

1. Допомога, визначена у статті 62, в охоплюваному випадку забезпечується принаймні:

а) особам, які підлягають забезпеченню, чий годувальник мав, згідно із визначеними правилами, стаж, який може бути 15-річним стажем сплати внесків чи роботи за наймом або 10-річним стажем проживання у певній країні; або

б) коли, в принципі, забезпеченню підлягають жінки і діти всіх осіб, які належать до самодіяльного населення, - особам, чий годувальник набув встановлений законом 3-річний стаж сплати внесків і за годувальника яких, протягом його працездатного віку, було внесено встановлену середньорічну кількість внесків.

2. Коли виплата згаданої у пункті 1 допомоги обумовлюється мінімальним стажем виплати внесків або роботи за наймом, скорочена допомога забезпечується принаймні:

а) особам, які підлягають забезпеченню, чий годувальник набув згідно із визначеними нормами 5-річний стаж виплати внесків або роботи за наймом;

b) коли забезпеченню підлягають, в принципі, жінки і діти всіх осіб, що належать до самодіяльного населення, - особам, чий годувальник набув 3-річного стажу сплати внесків і за годувальника яких під час його працездатного віку було внесено половину встановленої середньорічної кількості внесків згідно з підпунктом b) пункту 1 цієї статті.

3. Вимоги пункту 1 цієї статті вважаються виконаними, якщо допомога, обчислювана згідно з вимогами розділу XI, але на 10 відсотків менша, ніж зазначено в додатку до цього розділу відносно типового одержувача, забезпечується принаймні особі, яка підлягає забезпеченню, чий годувальник набув, згідно із визначеними нормами, 5-річний стаж сплати внесків, роботи за наймом або постійного проживання в країні.

4. Пропорційне скорочення відсотка, зазначеного в додатку до розділу XI, може бути здійснене в тому разі, якщо стаж сплати внесків або роботи за наймом, що дає право на допомогу, відповідну скороченому відсотку, перевищує 5 років, але менший, ніж 15 років; скорочена допомога виплачується згідно з пунктом 2 цієї статті.

5. Набуття права на допомогу у зв'язку зі смертю годувальника бездітною вдовою, визнаною нездатною утримувати себе, може бути обумовлене вимогою мінімальної тривалості перебування в шлюбі.

Стаття 64

Допомога у зв'язку зі смертю годувальника, визначена у статтях 62 і 63, надається протягом всієї тривалості охоплюваного випадку.

Розділ XI – Норми періодичних виплат допомог

Стаття 65

1. При періодичних виплатах, яких стосується ця стаття, ставка допомоги, що виплачується в охоплюваному випадку, збільшена на суму будь-якої родинної допомоги, виплачуваної під час охоплюваного випадку, становить відносно даного випадку для типового одержувача, що визначається в додатку цього розділу, принаймні вказаний у цьому додатку відсоток від загальної суми колишніх прибутків одержувача допомоги або його годувальника та від суми будь-яких родинних допомог, які виплачуються особам, які підлягають забезпеченню, має однакову з типовим одержувачем кількість утриманців.

2. Попередні заробітки одержувача допомоги або його годувальника обчислюються згідно з визначеними правилами, і там, де забезпечувані особи або їхні годувальники поділяються на категорії за розмірами

заробітної плати, розмір їхньої попередньої заробітної плати може обчислюватись виходячи з основної заробітної плати тієї категорії, до якої вони належали.

3. Можуть визначатися максимальні межі для ставки допомоги або для розміру заробітку, що беруться до уваги для обчислювання допомоги, за умови, що ці максимальні межі визначаються таким чином, що у тому разі, коли попередній заробіток одержувача допомоги або його годувальника дорівнює заробітній платі кваліфікованого робітника (чоловіка) або нижчий за неї, дотримуються положення пункту 1 цієї статті.

4. Попередня заробітна плата одержувача допомоги або його годувальника, заробітна плата кваліфікованого робітника (чоловіка), розмір допомоги і будь-які інші родинні допомоги обчислюються на основі одного й того самого періоду часу.

5. Для інших одержувачів розмір допомог обчислюється у розумному співвідношенні з розміром допомоги типового одержувача.

6. Для мети цієї статті кваліфікованим робітником (чоловіком) є:

а) слюсар або токар на машинобудівному підприємстві, за винятком електротехнічного будівництва; або

б) особа, що вважається типовою для кваліфікованої праці, вибрана згідно з положеннями пункту 7 цієї статті; або

с) особа, заробітна плата якої дорівнює 125 відсоткам від середньої заробітної плати всіх осіб, що підлягають забезпеченню.

7. Типовим кваліфікованим робітником для мети підпункту б пункту 6 цієї статті вважається особа, зайнята в основній групі економічної діяльності з найбільшою кількістю працівників (чоловіків) з числа самодіяльного населення, які підлягають забезпеченню в охоплюваному випадку або, залежно від випадку, годувальників осіб, що підлягають забезпеченню, у розділі, що охоплює найбільшу кількість таких осіб або їхніх годувальників; з цією метою використовується Міжнародна стандартна промислова класифікація усіх галузей господарської діяльності, ухвалена Економічною і соціальною радою ООН на її 7-й сесії 27 серпня 1948 року і наведена у додатку 1 до цього Кодексу, або ця сама класифікація з будь-якими змінами, які можуть бути в неї внесені.

8. У разі, коли ставка допомоги змінюється залежно від району, кваліфікований робітник (чоловік) може бути визначений для кожного району згідно з пунктами 6 і 7 цієї статті.

9. Заробітна плата кваліфікованого робітника (чоловіка) визначається на основі ставок заробітної плати за нормальний робочий день, визначений або колективними договорами, або законодавством країни на його підставі, залежно від випадку, або звичаєм, і включаючи надбавку на дорожнечу, якщо така передбачається; у випадку, коли такі ставки розрізняються по районах, але при цьому не застосовується пункт 8 цієї статті, береться середня ставка.

10. Ставки поточних періодичних виплат по старості, за трудове каліцтво (за винятком непрацевдатності), по інвалідності і у зв'язку зі смертю годувальника переглядаються у разі істотних змін у загальному рівні заробітної плати, якщо такі зміни відбуваються внаслідок істотних змін у вартості життя.

Стаття 66

1. При періодичних виплатах, яких стосується ця стаття, ставка допомоги в охоплюваному випадку, збільшена на суму будь-якої родинної допомоги, виплачується протягом охоплюваного випадку, становить відносно даного випадку для типового одержувача, визначеного в додатку цього розділу, принаймні зазначений у цьому додатку відсоток від загальної суми заробітної плати звичайного дорослого робітника (чоловіка) та від суми будь-яких родинних допомог, які виплачуються особі, яка підлягає забезпеченню та має однакову з типовим одержувачем кількість утриманців.

2. Заробітна плата звичайного робітника, допомога та будь-які родинні допомоги обчислюються на основі одного і того самого періоду часу.

3. Для мети одержувачів, розмір допомоги обчислюється у розумному співвідношенні з розміром допомоги типового одержувача.

4. Для цілей цієї статті звичайним дорослим робітником (чоловіком) є:

а) особа, яка вважається типовою для некваліфікованої праці на машинобудівному підприємстві, за винятком електротехнічного машинобудування; або

б) особа, що вважається типовою для некваліфікованої праці, вибрана згідно з положеннями наступного пункту.

5. Типовим працівником некваліфікованої праці, відповідно до мети пункту 4 б), вважається особа, зайнята в основній групі економічної діяльності з найбільшою кількістю працівників (чоловіків) з числа самодіяльного населення, які підлягають забезпеченню в охоплюваному випадку або, залежно від випадку, годувальників осіб, що підлягають забезпеченню, у

розділі, що охоплює найбільшу кількість таких осіб або їхніх годувальників; з цією метою застосовується або Міжнародна стандартна промислова класифікація всіх галузей господарської діяльності, ухвалена Економічною і соціальною радою ООН на її 7-й сесії 27 серпня 1948 року і наведена у додатку 1 до цього Кодексу, або ця сама класифікація з будь-якими змінами, які можуть бути в неї внесені.

6. У разі, коли розмір допомоги змінюється в залежності від району, звичайний дорослий робітник (чоловік) може визначатися для кожного району відповідно до пунктів 4 і 5 цієї статті.

7. Заробітна плата звичайного робітника (чоловіка) визначається на основі ставок заробітної плати за нормальний робочий день, визначених або колективними договорами, або у відповідному випадку законодавством країни чи на його підставі, в залежності від випадку, або звичаєм, і включаючи надбавку на дорожнечу, якщо така передбачається; у випадку, коли такі ставки відрізняються по районах, але не застосовується пункт 6 цієї статті, береться середня ставка.

8. Розміри поточних періодичних виплат по старості, у зв'язку з трудовим каліцтвом (за винятком непрацездатності), по інвалідності та у зв'язку зі смертю годувальника переглядаються у разі істотних змін у загальному рівні заробітної плати, якщо такі зміни є наслідком істотних змін у вартості життя.

Стаття 67

При періодичних виплатах, яких стосується ця стаття:

a) розмір допомоги визначається згідно із встановленою шкалою або згідно зі шкалою, що визначається компетентним органом влади відповідно до встановлених правил;

b) розмір допомоги може бути скорочений тільки у тій мірі, в якій інші кошти родини отримувача перевищують визначені значні суми або значні суми, що визначаються компетентним державним органом згідно із встановленими правилами;

c) загальна сума допомоги та будь-яких інших статків, за відрахуванням сум, відповідних сумам, згаданим в підпункті b) цієї статті, повинна бути достатньою для підтримування здоров'я та належного матеріального становища родини одержувача і не може бути меншою, ніж відповідна допомога, обчислена згідно з вимогами статті 66;

d) положення підпункту с) вважаються виконаними, якщо загальна сума допомог, виплачуваних з огляду на положення відповідного розділу, перевищує, принаймні на 30 відсотків, загальну суму допомог, які були б надані внаслідок застосування положень статті 66 та положень:

- i. статті 15 б) для розділу III;
- ii. статті 27 б) для розділу V;
- iii. статті 55 б) для розділу IX;
- iv. статті 61 б) для розділу X.

Додаток до розділу XI

Періодичні виплати типовому одержувачу

Розділ	Охоплюваний випадок	Типовий одержувач	Відсоток
III	Захворювання	Чоловік з дружиною та двома дітьми	45
IV	Безробіття	Чоловік з дружиною та двома дітьми	45
V	Старість	Чоловік з дружиною пенсійного віку	40
VI	Трудове каліцтво:		
	Непрацездатність	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
	Повна втрата працездатності	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
VII	Втрата годувальника	Удова з двома дітьми	40
VIII	Вагітність і пологи	Жінка	45
IX	Інвалідність	Чоловік з дружиною та двома дітьми	40
X	Втрата годувальника	Удова з двома дітьми	40

Розділ XII – Загальні положення

Стаття 68

Виплату допомоги, на яку особа, що підлягає забезпеченню, має право згідно з будь-яким з розділів від II до X цього Кодексу, може бути припинено в тій мірі, як це може бути передбачено:

- a) на весь час відсутності відповідної особи на території відповідної сторони, що домовляється;
- b) на весь час, протягом якого відповідна особа перебуває на громадському утриманні або на утриманні будь-якого закладу чи служби соціального забезпечення, за умови, що будь-яка частина допомоги, яка перевищує вартість такого утримання, надається утриманцям одержувача допомоги;
- c) на весь час, протягом якого відповідна особа отримує іншу грошову допомогу по соціальному забезпеченню, крім родинної допомоги, та на період, протягом якого їй виплачується компенсація третьою стороною, за умови, що частина допомоги, виплату якої припинено, не перевищує

розміру іншої допомоги або компенсації, що виплачується третьою стороною;

d) якщо відповідна особа поставила вимогу на підставі обману;

e) якщо охоплюваний випадок настав внаслідок кримінального злочину, здійсненого відповідною особою;

f) якщо охоплюваний випадок настав внаслідок навмисного наміру цієї особи;

g) у відповідних випадках, коли ця особа нехтує послугами медичного обслуговування або органів реабілітації, наданих у її розпорядження, або не виконує правил, установлених для засвідчення виникнення чи подовження страхового випадку, або ж правил поведінки одержувача допомоги;

h) у разі допомоги по безробіттю, коли дана особа не використала можливості отримання роботи, наданої в її розпорядження;

i) у разі допомоги по безробіттю, коли дана особа позбавилась роботи безпосередньо внаслідок припинення роботи через трудовий конфлікт або припинила роботу за власним бажанням, без виправданої причини; і

j) щодо допомоги у зв'язку зі смертю годувальника на весь час, поки вдова живе з іншим чоловіком як його дружина.

Стаття 69

1. Кожна особа, яка пред'явила право на допомогу, має право апелювати у разі відмови у виплаті допомоги, чи у випадку скарги відносно якості або розміру допомоги.

2. Коли для застосування цього Кодексу управління медичною допомогою доручається урядовому відомству, відповідальному перед законодавчим органом, право апеляції, передбачене в пункті 1 цієї статті, може бути замінене правом подати на розгляд належним органам влади скарги щодо відмови в медичній допомозі або щодо якості отриманого медичного обслуговування.

3. У тих випадках, коли вимоги про призначення допомоги розглядаються спеціальним судовим органом з питань соціального забезпечення, в якому репрезентовано осіб, що підлягають допомозі, не обов'язково визнавати право апеляції.

Стаття 70

1. Витрати на допомоги, передбачені на підставі цього Кодексу, і адміністративні витрати, пов'язані з видачею таких допомог, покриваються страховими внесками або оподаткуванням або тим та другим способом у колективному порядку так, щоб не було обтяжливим для осіб з незначними статками і щоб було взято до уваги економічне становище сторони, що домовляється, та економічне становище відповідних категорій осіб, які підлягають забезпеченню.

2. Загальна сума страхових внесків, які виплачують особи, що підлягають захисту, які працюють за наймом, не повинна перевищувати 50 відсотків загальної суми фінансових ресурсів, призначених для забезпечення тих, хто працює за наймом, їхніх дружин та дітей. Для того, щоб встановити, чи додержується ця умова, можуть бути взяті в сукупності всі допомоги, надані стороною, що домовляється заради виконання цього Кодексу, включаючи родину допомогу та допомогу у зв'язку з трудовим каліцтвом, якщо дана допомога надається в рамках особливої системи забезпечення.

3. Сторона, що домовляється, бере на себе загальну відповідальність за належне надання допомог, задля виконання положень даного Кодексу, і вживає з цією метою всі потрібні заходи; він забезпечує, щоб у випадках, коли це вимагається, потрібні статистичні обстеження та розрахунки, пов'язані з фінансовим балансуванням, проводились періодично і у всякому разі до будь-якої зміни в розмірах допомог, ставок страхових внесків або податків, які йдуть на фінансування охоплених випадків страхування.

Стаття 71

1. У разі, якщо управління соціальним забезпеченням не доручено будь-якому закладу, що перебуває під державним контролем, або урядовому відомству, відповідальному перед законодавчим органом, представники осіб, які підлягають забезпеченню, беруть участь в управлінні прямо чи опосередковано, як радники на визначених умовах; національне законодавство може аналогічним способом вирішувати питання про участь представників як роботодавців, так і державних органів.

2. Сторона, що домовляється, бере на себе загальну відповідальність за належне керівництво відповідними установами та службами при застосуванні цього Кодексу.

Розділ XIII – Додаткові постанови

Стаття 72

1. Цей Кодекс не застосовується до:

а) страхових випадків, які виникли до набуття чинності відповідного розділу цього Кодексу для певної сторони, що домовляється;

б) допомог по страхових випадках, котрі виникли після настання чинності відповідного розділу цього Кодексу для певної сторони, що домовляється, якщо права на отримання цих допомог виникли в період, який передував цій даті.

Стаття 73

Сторони, що домовляються докладатимуть зусиль для врегулювання у спеціальних документах питань соціального забезпечення іноземців та мігрантів, особливо питань, пов'язаних з рівністю поводження в порівнянні зі своїми громадянами та збереженням вже здобутих або здобуваємих прав.

Стаття 74

Кожна сторона, що домовляється, подає Генеральному Секретарю щорічний звіт щодо виконання положень цього Кодексу. Доклад має включати в себе:

а) повну інформацію щодо законодавства, на основі якого здійснюються положення цього Кодексу; і

б) дані, що підтверджують додержання статистичних умов, які містяться в:

i. статтях 9 а), б) або в), 15 а) або б), 21 а), 27 а) або б), 33, 41 а) або б), 48 а) або б), 55 а) або б), 61 а) або б), відносно кількості осіб, які підлягають забезпеченню;

ii. статтях 44, 65, 66 або 67, у відношенні ставок допомог;

iii. пункті 2 статті 24 відносно тривалості виплати допомоги по безробіттю;

iv. пункті 2 статті 70 відносно тієї частини фінансових ресурсів, що складається із страхових внесків, сплачуваних особами, які підлягають забезпеченню і працюють за наймом. Ці відомості повинні надаватись з максимальним урахуванням пропозицій, сформульованих Комітетом щодо порядку та вигляду їх подання.

2. Кожна сторона, що домовляється, надає Генеральному Секретарю за його вимогою додаткову інформацію щодо порядку виконання нею ратифікованих положень цього Кодексу.

3. Комітет Міністрів може вповноважити Генерального Секретаря передати Консультативній Асамблеї копії доповідей та додаткову інформацію, пред'явлених задля виконання пунктів 1 та 2 відповідно.

4. Генеральний Секретар надсилатиме Генеральному Директору Міжнародного Бюро Праці доповідь та додаткову інформацію, що надаватимуться задля виконання пунктів 1 та 2 цієї статті відповідно, та проситиме звертатись за висновками по цим матеріалам у відповідний орган МОП та надати йому висновки цього вищевказаного органа.

5. Вищевказана доповідь та додаткова інформація, а також висновки органу МОП, вказані в пункті 1 цієї статті, розглядаються комітетом, який подає Комітету Міністрів доповідь зі своїми власними винівками.

Стаття 75

1. Отримавши висновки Консультативної Асамблеї, якщо такі існують, Комітет Міністрів більшістю у дві третини голосів у відповідності до пункту d) статті 20 Статута Ради Європи визначає, чи виконала кожна із сторін, що домовлялись, ті зобов'язання по цьому Кодексу, які взяла на себе.

2. Якщо Комітет Міністрів вирішить, що одна із сторін, які домовлялись не виконує своїх зобов'язань відповідно до цього Кодексу, він запропонує цій стороні вжити заходів, які він вважатиме необхідними задля забезпечення виконання зобов'язань.

Стаття 76

Кожна із сторін, що домовляються, надаватиме раз в два роки доповідь Генеральному Секретарю щодо стану свого законодавства та практики у відношенні до положень будь-якого розділу з II по X Кодексу, які у відповідності до статті 3 сторона, що домовляється, не вказала при ратифікації Кодексу в наступному повідомленні, зробленому задля виконання статті 4.

Розділ XV. Прикінцеві постанови

Стаття 77

1. Даний кодекс відкритий для підписання державами-членами Ради Європи. Він підлягає ратифікації. Ратифікаційні документи передаються

Генеральному Секретарю за умови, що Комітет Міністрів вже попередньо прийняв схвальне рішення, що передбачено в пункті 4 статті 78.

2. Даний Кодекс набуває чинності через 12 місяців з моменту подання третього ратифікаційного документа.

3. Надалі цей Кодекс набуває чинності відносно кожної сторони, що домовляється через 12 місяців від дати реєстрації її документа про ратифікацію.

Стаття 78

Будь-яка країна, що підписала даний Кодекс та має на меті застосувати положення пункту 2 статті 2, до ратифікації подає Генеральному Секретарю доповідь, що показує, якою мірою її система соціального забезпечення відповідає положенням даного Кодексу.

Така доповідь містить положення стосовно:

- a) повної інформації відносно законодавства з даного питання;
- b) дані, що підтверджують додержання статистичних умов викладених у:
 - i) статтях 9 a, b або c; 15 a або b; 21 a; 27 a або b; 33; 41a або b; 48 a або b; 55a або b; 61a або b, стосовно кількості осіб, що захищаються;
 - ii) статтях 44, 65, 66 або 67, стосовно розміру допомоги;
 - iii) пункті 2 статті 24, стосовно тривалості виплати допомоги по безробіттю;
 - iv) пункті 2 статті 70, стосовно частини фінансових ресурсів, що надходять від страхових внесків робітників, які захищаються;
- c) всіх моментів, котрі сторона, що підписала Кодекс, побажає відобразити відповідно до пунктів 2 і 3 статті 2.

Такі підтверджуючі дані та факти повинні, по можливості, надаватися в такому вигляді та порядку, який запропонує Комітет.

2. Сторона, що підписала Кодекс, подає Генеральному Секретарю, за його запитом, додаткову інформацію, щодо відповідності її системи соціального забезпечення положенням даного Кодексу.

3. Вищезазначена доповідь та додаткова інформація вивчаються Комітетом, із врахуванням положень пункту 3 статті 2. Комітет представляє Комітету Міністрів доповідь, зі своїми висновками.

4. Комітет міністрів з більшістю в дві треті голосів відповідно до пункту d статті 20 Статуту Ради Європи приймає рішення щодо відповідності системи соціального забезпечення держави, що підписує Кодекс, вимогам даного Кодексу.

5. Якщо Комітет Міністрів вирішує, що вищезазначена система соціального забезпечення не відповідає положенням Кодексу, він інформує про це відповідну державу і може надати рекомендації щодо досягнення відповідності.

Стаття 79

1. Після вступу в силу даного Кодексу, Комітет Міністрів може запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи прийняти цей Кодекс. Для прийняття Кодексу така держава повинна виконати умови і пройти процедуру ратифікації, що передбачено в даному Кодексі.

2. Держава приймає даний Кодекс шляхом подачі документа про прийняття на ім'я Генерального Секретаря. Кодекс вступає в силу по відношенню до будь-якої держави, що приймає Кодекс через рік після подачі документа про ухвалення.

3. Права та обов'язки держави, що ухвалює Кодекс, такі, як передбачено в даному Кодексі для держави, що вже ратифікувала Кодекс.

Стаття 80

1. Дія даного Кодексу розповсюджується на основну територію кожної із сторін, що домовляється. Кожна зі сторін, що домовляється під час підписання та подачі ратифікаційного документу про прийняття та приєднання може вказати у заяві на ім'я Генерального Секретаря територію, яка вважається основною з цією метою.

2. Кожна сторона, що домовляється, ратифікуючи даний Кодекс або держава, що його приймає під час подачі свого ратифікаційного документу про приєднання або в будь-який час після цього може сповістити Генерального Секретаря, що даний Кодекс в цілому або зі змінами в будь-якій частині, що вказані у сповіщенні, розповсюджується на будь-яку частину основної території, що не вказана в пункті 1 даної статті, або на будь-які інші території за міжнародні відносини котрих вона несе

відповідальність. Вказані зміни в такому сповіщенні можуть бути відмінені або виправлені шляхом наступного сповіщення.

3. Будь-яка сторона, що домовляється, може в час, передбачений для денонсації Кодексу денонсувати його згідно з положеннями статті 81, сповістивши Генерального Секретаря, що Кодекс більше не застосовується в якій-небудь частині її основної території або якій-небудь з інших її територій на котрі дія Кодексу розповсюджувалась відповідно з положеннями пункту 2 даної статті.

Стаття 81

Кожна сторона, що домовляється може денонсувати даний Кодекс або будь-який з його розділів від II до X лише через 5 років з моменту його набуття чинності по відношенню до Сторони, що домовляється, або після закінчення кожного п'ятирічного періоду; і в кожному випадку після попереднього (за один рік) сповіщення Генерального Секретаря. Така денонсація не впливає на дію даного Кодексу на інші Сторони, що домовляються, встановлено, що має залишатися не менше трьох Сторін.

Стаття 82

Генеральний Секретар сповіщає країни-члени Ради Європи, уряди будь-яких держав, що приєдналися, а також генерального Директора Міжнародного Бюро праці:

- i) щодо дати набуття чинності даного Кодексу; щодо назв членів, що ратифікували його;
- ii) щодо подачі будь-якого документа про приєднання відповідно до положень статті 79 і про отримання відповідно з ним сповіщення;
- iii) щодо будь-якого сповіщення, отриманого відповідно до статей 4 та 80;
- iv) щодо будь-якого сповіщення, отриманого відповідно до статті 81.

Стаття 83

Додаток до цього Кодексу є невід'ємною його частиною.

На підтвердження чого, ті, що нижче підписалися, маючи на те всі повноваження, підписали даний Протокол.

Виконано у Страсбурзі, 16 квітня 1964 року, французькою та англійською мовами, що мають однакову силу, в єдиному екземплярі, що має зберігатися в архіві Ради Європи. Генеральний Секретар надсилає завірені копії до

кожної з країн, що підписала та приєдналася, а також Генеральному
Директору Міжнародної Організації Праці.

Додатки

Додаток

Стаття 68.і

Потрібно мати на увазі, що стаття 68.і даного Кодексу повинна тлумачитися відповідно до національного законодавства кожної зі Сторін, що домовляються.

Додаток 1.

Міжнародна стандартна промислова класифікація всіх галузей господарської діяльності .

Перелік розділів та груп

Розділ 0. Землеробство, лісництво, звіроловство та рибні промисли:

01. Землеробство і скотарство.
02. Лісництво та лісозаготовки.
03. Звіроловство, хутряний промисел.
04. Рибні промисли.

Розділ1. Гірничя промисловість і каменярні:

11. Кам'яновугільні копальні.
12. Рудники.
13. Нафтові промисли і добування природного газу.
14. Каменярні, добування глини та піску.
19. Добування нерудних копалин і каменярні, не внесені до інших підгруп.

Розділи 2-3 обробна промисловість:

20. Харчова промисловість, за винятком виробництва напоїв.
21. Виробництво напоїв.
22. Тютюнова промисловість.
23. Текстильна промисловість.
24. Виробництво взуття, інших носильних речей і готових текстильних речей і готових текстильних виробів.
25. Обробка дерева і корка, за винятком виробництва меблів.
26. Виробництво меблів та предметів устаткування.
27. Виробництво паперу і паперових виробів.
28. Поліграфічна промисловість (друкована та видавнича справа і суміжні індустрії)
29. Виробництво шкіри та шкіряних виробів, за винятком взуття.
30. Гумова промисловість.
31. Хімічна промисловість.
32. Переробка нафти та вугілля.
33. Обробка нерудних копалин, за винятком нафти та вугілля.
34. Основна металургійна промисловість.
35. Металообробна промисловість, за винятком машинобудування та виробництва транспортного устаткування.
36. Машинобудівна промисловість, за винятком електромашин.

- 37. Виробництво електромашин, апаратів, приладів та предметів електропостачання.
- 38. Виробництво транспортного устаткування.
- 39. Різні інші види фабрично-заводського виробництва.

Розділ 4 - Будівництво:

- 40. Будівництво

Розділ 5 – Електрика, газ, вода і санітарне обслуговування:

- 51. Електрика, газ, вода
- 52. Водопостачання і санітарне обслуговування

Розділ 6 – Торгівля:

- 61. Оптова та роздрібна торгівля
- 62. Банки та інші фінансові установи
- 63. Страхова справа
- 64. Нерухомість

Розділ 7 – Транспорт, склади і зв'язок:

- 71. Транспорт
- 72. Склади і пакгаузи
- 73. Зв'язок

Розділ 8 – Різні види обслуговування:

- 81. Урядові установи
- 82. Громадські та ділові установи
- 83. Заклади для відпочинку і розваг
- 84. Особисті послуги

Розділ 9 – Різні види діяльності, які не піддаються точному визначенню:

- 90. Різні види діяльності, які не піддаються точному визначенню

Додаток 2

Додаткове обслуговування або пільги

Розділ II – Медичні послуги

1. Послуги лікарів терапевтів та спеціалістів, що надаються поза межами лікарні, в тому числі й відвідування на дому, без обмеження строку надання послуг; таким чином, що отримувач допомоги або його годувальник можуть долучатись до оплати витрат у розмірі до 25 відсотків від вартості наданих послуг.

2. Забезпечення основними фармацевтичними засобами без обмеження строку; таким чином, що отримувач допомоги або його годувальник можуть долучатись до оплати витрат у розмірі до 25 відсотків від вартості наданих послуг.

3. Надання медичних послуг у лікарні, в тому числі і утримання, послуги лікарів-терапевтів або спеціалістів, у випадку необхідності, а також всі додаткові послуги, необхідні при довготривалому лікуванні, включаючи туберкульоз, протягом строку не менше ніж 52 тижня у кожному випадку.

4. За надані послуги стоматолога отримувач допомоги або його годувальник можуть залучатись до оплати витрат у розмірі до 1/3 від вартості наданих послуг.

5. Якщо участь у витратах отримувача допомоги або його годувальника обмежена сталою сумою за кожен випадок лікування або виписаних фармацевтичних засобів, то загальна сума платежів, здійснених усіма особами, що підлягають захисту, по кожній категорії вищезгаданих у пунктах 1, 2 та 4 послуг, не повинна бути вище встановленої процентної частки загальної вартості даної категорії за визначений період.

Розділ III – Допомога по хворобі

6. Допомога по хворобі, що надається у розмірі, вказаному в статті 16 Кодексу, протягом строку не менше ніж 52 тижня у кожному випадку.

Розділ IV – Допомога по безробіттю

7. Допомога по безробіттю надається в розмірі, вказаному у статті 22 Кодексу, протягом строку не менше ніж 21 тиждень за 12 місяців.

Розділ V – Допомога по старості

8. Допомога по старості надається у розмірі не менше ніж 50 відсотків від суми допомоги, вказаної у статті 28:

а) згідно з пунктом 2 статті 29, або після 10 років проживання, якщо передбачена у статті 28 допомога залежить від строку проживання або якщо сторона, що домовляється, спирається не на пункт 3 статті 29; а також

б) згідно з пунктом 5 статті 29 з урахуванням передбачених даним Кодексом умов щодо попередньої економічної діяльності людини, що підлягає захисту.

Розділ VII - Сімейні допомоги

9. Сімейні допомоги здійснюються у формі грошових періодичних виплат до того часу, поки дитина, яка навчається, даючи на такі допомоги право, не досягне встановленого віку, котрий не може бути менше 16 років.

Розділ VIII – Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами

10. Надання допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами надається без врахування стажу.

Розділ IX Допомоги по інвалідності.

11. Допомога по інвалідності надається в розмірі не менше 50% від суми допомоги, зазначеної в статті 56:

а) у випадку, передбаченому в пункті 2 статті 57 або після 5 років проживання, якщо передбачена у статті 56 допомога залежить від строку проживання і якщо Сторона, що домовляється ґрунтується не на положеннях пункту 3 статті 57; та

б) у випадку, коли особа, що знаходиться під захистом не виконала передбачених умов зазначених в положеннях пункту 2 статті 57 через похилий вік на момент вступу в силу положень, що регулюють застосування даної частини, з урахуванням передбачених в Кодексі умов, що стосуються попередньої економічної діяльності особи, що знаходиться під захистом.

Розділ X Допомоги у зв'язку з втратою годувальника

12. Допомога у зв'язку з втратою годувальника надається в розмірі не менше ніж 50% від суми допомоги, зазначеної в статті 62:

а) у випадку, передбаченому в пункті 2 статті 63 або після 5 років проживання, якщо передбачена в статті 62 допомога залежить від

строку проживання і якщо Сторона, що домовляється ґрунтується не на положеннях пункту 3 статті 63; та

- b) якщо годувальник особи, що знаходиться під захистом не виконав умови, які передбачено в пункті 2 статті 63, через похилий вік на момент вступу в силу положень, що регулюють застосування даної частини, з урахуванням передбачених в Кодексі умов, що стосуються попередньої економічної діяльності годувальника.

Розділ II, III або X Допомоги на похоронні витрати дорівнюють сумі:

13. i) або двадцятикратній сумі щоденного попереднього заробітку особи, яка знаходиться під захистом, що є основою для нарахування допомоги у зв'язку з втратою годувальника або допомоги у зв'язку з хворобою – в залежності від обставин; однак, загальна сума допомоги не має перевищувати двадцятикратний розмір щоденного заробітку кваліфікованого робітника, як це визначено відповідно до положень статті 65;

ii) або двадцятикратному розміру щоденної заробітної плати некваліфікованого робітника, як визначено в положеннях статті 66.

**ПРОТОКОЛ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОДЕКСУ
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Преамбула

Держави-члени Ради Європи, що підписали даний Протокол,

Мають намір встановити більш високий рівень соціального забезпечення, ніж передбачений положеннями Європейського Кодексу соціального забезпечення, підписаного в Страсбурзі 16 квітня 1964 року (нижче буде згадуватись як „Кодекс”);

Прагнучи, щоб усі держави-члени Ради Європи прямували у напрямку досягнення цього більш високого рівня з урахуванням відповідних економічних умов у своїх країнах,

Узгодили нижчевказані положення, які були підготовлені у співпраці з Міжнародним Бюро Праці:

Розділ I

Відносно будь-якої держави-члена Ради Європи, що ратифікувала Кодекс та даний Протокол, та відносно будь-якої держави, що приєдналась до цих двох актів, нижчевказані положення замінюють відповідні підпункти, пункти та статті Кодексу:

Підпункт h) пункту 1 статті 1 має наступний вигляд:

Терміном «дитина» визначається:

- а) дитина у віці до 16 років; або
- б) дитина шкільного віку або у віці до 15 років, в залежності від встановленого віку. Але якщо дитина продовжує навчання, вчиться на виробництві або є інвалідом, то цим терміном визначається дитина у віці до 18 років;

Підпункт b) пункту 1 статті 2 має наступний вигляд:

- б) принаймні 8 із Розділів II - X, у відношенні до яких зацікавлена держава-член Ради Європи взяла на себе зобов'язання, що впливають з Кодексу, відповідно до статті 3, при цьому Розділ II рахується за два розділи, а Розділ V за три розділи;

Пункт 2 статті 2 має наступний вигляд:

- 2. Положення підпункту b) попереднього пункту можуть вважатись виконаними якщо:

а) застосовуються принаймні 6 із Розділів II – X згідно з якими зацікавлена держава-член Ради Європи взяла на себе зобов'язання, що впливають з Кодексу у відповідності до статті 3, включаючи принаймні один із розділів IV, V, VI, IX та X; а також

б) додатково надані докази того, що діюче законодавство соціального забезпечення відповідає одній з комбінацій, передбачених підпунктом, беручи до уваги:

i. те, що деякі розділи, передбачені підпунктом а) цього пункту, перевищують норми Кодексу що стосуються сфери застосування або рівня допомоги, або і того, і іншого разом;

ii. те, що деякі розділи, передбачені підпунктом а) цього пункту, перевищують норми Кодексу, надаючи додаткові пільги, перелічені у Додатку 2 до Кодексу як визначено Протоколом; а також

- те, що деякі розділи не досягають норм Кодексу.

Стаття 9 має наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є:

а) визначені категорії робітників, що складають не менше 80 відсотків від усіх, хто працює за наймом, а також їх дружини та діти; або

б) визначені категорії економічно активного населення, що складають не менше 30 відсотків усіх жителів, а також їх дружини та діти; або

с) визначені категорії жителів, що складають не менше 65 відсотків від усього населення.

Пункти 1 та 2 статті 10 мають наступний вигляд:

1. Допомога має включати, як мінімум:

а) у випадку хворобливого стану:

i. медичні послуги лікарів терапевтів, включаючи відвідування на дому, а також медичні послуги спеціалістів у відповідності з встановленими умовами;

ii. медичні послуги в лікарні, включаючи перебування, медичні послуги лікарів терапевтів та спеціалістів у випадку необхідності, медичні послуги медсестер та всі необхідні допоміжні медичні послуги;

iii. надання усіх необхідних фармацевтичних препаратів, а також усіх засобів, визнаних необхідними; також

iv. стоматологічні послуги для дітей, що підлягають захисту; а також

b) у випадку вагітності, пологів або їх наслідків:

i. послуги до, під час та після пологів, що надаються або лікарем, або дипломованою акушеркою;

ii. госпіталізація у випадку необхідності; а також

iii. надання фармацевтичних засобів.

2. Отримувач допомоги або його годувальник може долучатись до участі у виплаті витрат за медичні послуги, які отримує:

a) у випадку хворобливого стану; за умови, що встановлені правила такої участі у витратах не мають бути важким фінансовим тягарем, і що частина витрат, сплачуємих отримувачем або його годувальником не має перевищувати:

i. 25 відсотків за медичні послуги терапевтів та спеціалістів, надані поза межами лікарні;

ii. 25 відсотків за медичні послуги в лікарні;

iii. в середньому 25 відсотків на фармацевтичні засоби;

iv. 33 1/3 відсотки на стоматологічні послуги.

b) у випадку вагітності, пологів та їх наслідків тільки на фармацевтичні засоби частина витрат отримувача або його годувальника не повинна перевищувати 25 відсотків; норми такої участі у витратах мають бути визначені так, щоб уникнути фінансового обтяження;

c) там, де участь у витратах являє собою певну встановлену суму, що виплачується під час кожного курсу лікування або при призначенні фармацевтичних засобів, загальна сума таких платежів для всіх осіб, які підлягають захисту, має становити відповідно по кожній категорії допомог,

вказаних в підпунктах а) та б), не більше встановленої відсоткової частки загальної вартості даної категорії за певний період.

Стаття 12 має наступний вигляд:

Вказані у статті 10 допомоги виплачуються протягом усього періоду дії охоплюваного випадку з урахуванням того, що госпіталізація може бути обмежена 52 тижнями на кожен випадок лікування або 78 тижнями протягом трьох років поспіль.

Пункти а) та б) статті 15 мають наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є:

- а) визначені категорії робітників, що становлять не менше 80 відсотків усіх, хто працює за наймом; або
- б) визначені категорії економічно активного населення, що становлять не менше 30 відсотків усього населення.

Стаття 18 має наступний вигляд:

Вказана у статті 16 допомога надається протягом усього періоду дії передбаченого випадку, при цьому існує можливість не надавати допомогу за перші три дні тимчасової втрати заробітку, а також може обмежуватись 52 тижнями на кожен випадок захворювання або 78 тижнями протягом трьох років поспіль.

Пункт а) статті 21 має наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є:

- а) визначені категорії робітників, що становлять не менше 55 відсотків від загальної кількості робітників, що працюють за наймом; або

Стаття 24 має наступний вигляд:

1. Для категорій робітників, що працюють за наймом та підлягають захисту, тривалість надання допомоги, зазначеної в статті 22 може обмежуватися 21 тижнем на протязі 12 місячного періоду, або 21 тижнем в кожному випадку тимчасової втрати зарплати.
2. Всі жителі, статки котрих протягом охоплюваного періоду не перевищують встановлених меж, підлягають захисту, допомога

вказана в статті 22 надається протягом охоплюваного періоду. Встановлено, що тривалість надання даної допомоги без перевірки статків може обмежуватися відповідно з пунктом 1 цієї статті.

3. Якщо національним законодавством передбачається, що строк надання допомоги залежить від тривалості сплати внесків та/або попередньо отриманої допомоги на протязі встановленого періоду, то положення пункту 1 вважаються виконаними, якщо середній строк виплати допомоги складає принаймі 21 тиждень за 12 місяців.
4. Допомога не надається:
 - a. за перші три дні кожного випадку тимчасової втрати заробітку, враховуючи дні безробіття до та після тимчасової роботи тривалістю не більше ніж встановлений період як частина того ж випадку тимчасової втрати заробітку; або
 - b. за перші шість днів на протязі 12 місячного періоду.
5. Щодо сезонних працівників, тривалість виплати допомоги та періоду чекання може визначатися згідно з умовами їхньої праці.
6. Необхідно вжити заходи для підтримки високого та стабільного рівня зайнятості в країні та забезпечити необхідні можливості для надання допомоги безробітнім в пошуках підходящої нової роботи, включаючи служби зайнятості, курси професійної підготовки, надати допомогу при переїзді в інший район при необхідності для того, щоб знайти підходящу роботу, а також допоміжні служби.

Пункти 2 та 3 статті 26 мають наступний вигляд:

2. Встановлені вікові межі мають не перевищувати 65 років; однак може бути встановлений старший вік, за умови, що кількість жителів, котрі набули такого віку складає не менше 10 відсотків всієї кількості жителів, що старше 15 років але молодше вказаного віку. Встановлено, що якщо підлягають захисту лише встановлені категорії робітників, які працюють з наймом, то вік не повинен перевищувати 65 років.
3. Національне законодавство може передбачити тимчасову призупинку виплати допомоги, якщо особа, котра підлягає захисту, займається будь-яким видом діяльності за винагороду;

або скорочення допомоги, за умови, що заробіток одержувача перевищує встановлену суму.

Пункти а та б статті 27 мають наступний вигляд:

Захисту підлягають:

- i. встановлені категорії робітників, що працюють за наймом та складають не менше 80 відсотків загальної кількості робітників за наймом;
- ii. встановлені категорії самодіяльного населення, що складають не менше 30 відсотків всіх жителів; або

Пункт в статті 28 має наступний вигляд:

в. всі жителі, статки котрих протягом охоплюваного випадку не перевищують встановлених меж, підлягають захисту, відповідно до положень статті 67. Встановлено, що визначена допомога надається без перевірки статків встановлених категорій громадян, що визначаються відповідно до положень пунктів а та б статті 27, враховуючи вагомі положення пункту 1 статті 29.

Пункт д статті 32 має наступний вигляд:

д. втрата засобів існування вдовою або дитиною в результаті втрати годувальника.

Стаття 33 має наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є встановлені категорії робітників, які працюють за наймом та складають не менше 80 відсотків всіх робітників за наймом, а відносно допомоги у зв'язку з втратою годувальника – також їх дружини та діти.

Стаття 41 має наступний вигляд:

Стосовно періодичних виплат захисту підлягають встановлені категорії робітників:

- а. або встановлені категорії робітників, що працюють за наймом і складають не менше, ніж 80 відсотків всіх робітників, що працюють за наймом;
- б. або встановлені категорії самодіяльного населення, що складають не менше, ніж 30 відсотків всіх жителів.

Стаття 44 має наступний вигляд:

Загальна сума допомоги, що надається відповідно до положень статті 42 повинна складати 2 відсотки заробітної плати некваліфікованого робітника, що визначається відповідно зі встановленими в статті 66 правилами, помножено на загальну кількість дітей всіх житеїв.

Стаття 48 має наступний вигляд:

Захисту підлягають особи:

- a. або всі жінки, що належать до визначених категорій робітників, котрі працюють за наймом та складають не менше, ніж 80 відсотків всіх робітників, що працюють за наймом, а стосовно медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами - також дружини чоловіків, що належать до даної категорії;
- b. або всі жінки, що належать до визначених категорій самодіяльного населення та складають не менше 30 відсотків всіх жителів, а стосовно медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами - також дружини чоловіків, що належать до даної категорії;

Пункт 2 статті 49 має наступний вигляд:

Медична допомога включає принаймні:

a) лікарську допомогу або допомогу дипломованих акушерок, що надається до, під час і після пологів;

b) госпіталізацію у разі потреби; та

c) фармацевтичні засоби; пацієнтка та її годувальник можуть залучатись до оплати витрат за фармацевтичні засоби, надані одержувачці допомоги. Правила стосовно такого поділу оплати будуть визначені таким чином, щоб уникнути фінансових труднощів, а частка, яку оплачуватиме одержувачка допомоги або її годувальник, не перевищуватиме 25 відсотків в середньому. У випадку, коли оплата є певною встановленою сумою відповідно до кожного рецепту, загальний розмір таких виплат, що підлягають захисту, не перевищуватиме 25 відсотків від загальної суми витрат у межах охопленого випадку.

Стаття 54 має наступний вигляд:

Охоплені випадки включатимуть неспроможність займатись професійною діяльністю у встановлених межах, якщо існує вірогідність того, що ця недієздатність буде постійною та продовжуватиметься після

припинення виплати допомоги по хворобі. Однак ступінь недієздатності не має перевищувати 2/3.

Пункти а) та б) статті 55 мають наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є:

а) встановлені категорії робітників, що складають не менше 80 відсотків усіх робітників, що працюють за наймом; або

б) встановлені категорії самодіяльного населення, що складають не менше 30 відсотків усіх жителів.

Стаття 56 має наступний вигляд:

1. Допомога являє собою періодичні виплати, розмір яких підраховується наступним чином:

а) у відповідності до положень статті 65 або статті 66, у випадку, коли захисту підлягають категорії робітників, що працюють за наймом або самодіяльного населення.

б) у відповідності до положень статті 67, у випадку, коли захисту підлягають усі жителі, чії статки протягом охоплюваного випадку не перевищують встановлених норм. Однак, виплата встановленої допомоги гарантується без урахування розміру статків встановленим категоріям осіб, що визначаються у відповідності до підпунктів а) та б) статті 55, з урахуванням того, що умови призначення допомог не більш жорсткі, ніж передбачені в пункті 1 статті 57.

2. Необхідно вживати заходи для забезпечення роботи служб функціональної та професійної реабілітації та надання допомоги особам з вадами, які мають труднощі з отриманням роботи, яка їм підходить, зокрема, з допомогою бюро з працевлаштування, надання у випадку необхідності транспорту для переміщення в інший район, де є можливість отримати роботу, що підходить, а також усіх суміжних служб.

Пункти а) та б) статті 61 мають наступний вигляд:

Особами, що підлягають захисту, є:

а) дружини та діти годувальників у встановлених категоріях робітників, що становлять не менше 80 відсотків усіх робітників, що працюють за наймом; або

б) дружини та діти годувальників у встановлених категоріях самодіяльного населення, що складають не менше 30 відсотків усіх жителів.

Пункт б) статті 62 має наступний вигляд:

б) у відповідності до положень статті 67, у випадку, коли захисту підлягають усі вдови та діти, які мають статус жителів, чії статки протягом охопюваного випадку не перевищують встановлених норм. Однак, передбачена допомога має гарантуватись без урахування розміру статків дружинам та дітям годувальників встановлених категорій осіб, які визначаються у відповідності до пунктів а) та в) статті 61 з урахуванням того, що умови призначення допомог не більш жорсткі, ніж передбачені в пункті 1 статті 63.

ТАБЛИЦЯ ДО РОЗДІЛУ XI
Періодичні виплати типовому одержувачу допомоги

Розділ	Охоплюваний випадок	Типовий одержувач	Ставка у відсотк
III	Захворювання	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
IV	Безробіття	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
V	Старість	Чоловік з дружиною пенсійного віку	45
VI	Нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання: Непрацездатність	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
	Повна втрата заробітку	Чоловік з дружиною та двома дітьми	
	а. в принципі		а. 50
	б. якщо інваліду необхідна постійна допомога		б. 662/3
VIII	Втрата годувальника	Вдова з двома дітьми	45
	Вагітність та пологи	Жінка	50
IX	Інвалідність	Чоловік з дружиною та двома дітьми	50
X	Втрата годувальника	Вдова з двома дітьми (або двоє дітей, якщо пенсія вдови виплачується в тому випадку, коли вдова не може забезпечити своє існування)	45

Пункти 1 та 2 статті 74 мають наступний вигляд:

1. Кожна Держава-член, яка ратифікувала Кодекс та цей Протокол, представляє Генеральному Секретарю щорічний звіт щодо застосування даних документів. Звіт містить:

- a) повну інформацію відносно законодавства, на основі якого здійснюються положення вищезазначених ратифікованих документів; та
- b) дані, що підтверджують додержання статистичних умов, які містяться в:
 - i) Статтях 9 а), b) або с); 15 а) або b); 21 а); 27 а) або b) 33; 41 а) або b); 48a) або b); 55a) або b); 61a) або b), відносно кількості осіб, які підлягають забезпеченню;
 - ii) Статтях 44, 65, 66 та 67 у відношенні ставок допомог;
 - iii) пункті 2 статті 24 відносно тривалості виплати допомоги по безробіттю;
 - iv) пункті 2 статті 70 відносно тієї частини фінансових ресурсів, що складається із строкових внесків, сплачуваних особами, які підлягають забезпеченню і працюють за наймом.

Такі відомості повинні, по можливості, надаватися в такому загальному вигляді та порядку, який запропонує Комітет.

2. Кожна держава-член, яка ратифікувала Кодекс та даний Протокол, подає генеральному Секретарю, за його вимогою, додаткову інформацію щодо порядку виконання положень вищезазначених ратифікованих документів.

Стаття 75 має наступний вигляд:

1. Після переговорів з Консультативною Асамблеєю, якщо вона вважає це прийнятним, Комітет Міністрів більшістю у дві треті голосів відповідно до пункту d статті 20 Статуту Ради Європи визначає, чи виконала кожна держава-член, що ратифікувала Кодекс, а також даний Протокол, прийняті на себе зобов'язання щодо вищезазначених документів.

2. Якщо Комітет Міністрів вважає, що держава-член, яка ратифікувала Кодекс і даний Протокол не виконує свої зобов'язання щодо вищезазначених документів, він пропонує такій Державі-члену вжити заходи, які Комітет Міністрів вважає необхідними для забезпечення виконання зобов'язань.

Стаття 76 має наступний вигляд:

Кожна держава-член, яка ратифікувала Кодекс і даний Протокол, представляє раз на два роки доповідь Генеральному Секретарю щодо стану свого законодавства і практики відносно положень кожного з розділів II-X Кодексу та Протоколу, котрі такий член не вказав під час ратифікації Кодексу та Протоколу відповідно до статті 3, а також не вказав у наступному сповіщенні, на підставі статті 4.

Стаття 79 має наступний вигляд:

1. Після набуття чинності даного Протоколу, комітет Міністрів може запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи приєднатися до нього. Для приєднання така держава повинна виконати умови та пройти процедуру ратифікації, передбачені в даному Протоколі.
2. Держава приєднається до даного Протоколу шляхом подачі документа щодо приєднання на ім'я Генерального Секретаря. Протокол набуває чинності по відношенню до будь-якої держави, що приєдналась через рік після подачі документа щодо приєднання.
3. Права та обов'язки держави, що приєдналася, такі самі, як передбачено в даному Протоколі для держави, що ратифікувала Протокол.

Стаття 80 має наступний вигляд:

1. Дія Кодексу та/або даного Протоколу розповсюджується на основну територію кожної держави-члена, для котрої він є чинним. Кожна держава-член або держава, що приєдналася під час підписання або подачі свого ратифікаційного документа або документа про приєднання, може вказати в заяві на ім'я Генерального Секретаря територію, котра вважається основною з такою метою.
2. Кожна держава-член, ратифікуючи Кодекс та/або цей Протокол або будь-яка держава, що приєднується під час подачі свого ратифікаційного документа або документа про приєднання, або в будь-який інший час після цього, може сповістити Генерального

Секретаря про те, що Кодекс та (або) даний Протокол в цілому або частково та з вказаними у сповіщенні змінами розповсюджується на будь-яку частину її основної території не обумовлену в пункті 1 даної статті, або на будь-які інші території за міжнародні відносини яких вона відповідальна. Вказані в такому сповіщенні зміни можуть бути скасовані або виправлені шляхом наступного сповіщення.

3. Будь-яка держава-член, для котрої Кодекс або Кодекс і даний Протокол є чинними або будь-яка держава, що приєдналася у будь-який час, коли Кодекс та/або Протокол можуть бути денонсованими згідно з положеннями статті 81, сповіщує Генерального Секретаря, що Кодекс та (або) Протокол більше не застосовується в якій-небудь частині її основної території або в якій-небудь частині інших її територій, на котрі розповсюджувалась дія Кодексу та (або) даного Протоколу згідно з положеннями пункту 2 даної статті.

Стаття 81 має наступний вигляд:

Кожна держава-член, яка ратифікувала Кодекс і даний Протокол або будь-яка держава, яка приєдналася, може денонсувати Кодекс та Протокол або тільки Протокол, або одну чи більше з частин II-X вищезазначених документів лише після закінчення п'ятирічного періоду з моменту, коли вони початково набули чинності по відношенню до цієї держави-члена або держави, що приєдналася, або після закінчення будь-якого наступного п'ятирічного періоду, у будь-якому випадку після попереднього, за один рік, сповіщення Генерального Секретаря. Така денонсація не впливає на дію Кодексу та(або) Протоколу по відношенню до інших держав-членів або держав, що приєдналися, за умови, що залишається не менше трьох держав-членів або держав, що приєдналися, де Кодекс та Протокол є чинними.

Стаття 82 має наступний вигляд:

Генеральний Секретар сповіщає держави-члени Ради Європи, уряди будь-яких держав, що приєдналися, та Генерального Директора Міжнародного Бюро Праці:

- i. щодо дати набуття чинності даного Протоколу та назв держав-членів, які ратифікували його;
- ii. щодо подачі будь-якого документу про приєднання згідно зі статтею 79 і отриманих разом із ним будь-яких сповіщень.
- iii. щодо будь-яких сповіщень, отриманих відповідно зі статтями 4 та 80; та

iv.щодо будь-яких сповіщень, отриманих відповідно зі статтю 81.

Розділ II

1. Жодна держава-член Ради Європи не може підписати або ратифікувати даний Протокол, одночасно або попередньо не підписавши або ратифікувавши Європейський Кодекс Соціального забезпечення.
2. Жодна держава не може приєднатися до даного Протоколу, одночасно або попередньо не приєднавшись до Європейського кодексу соціального забезпечення.

Розділ III

1. Даний Протокол відкритий для підписання державами-членами. Він є предметом ратифікації. Ратифікаційні документи передаються Генеральному Секретарю з урахуванням при необхідності попереднього схвального рішення Комітету Міністрів, як зазначено в пункті 4 розділу IV.
2. Даний Протокол набуває чинності через рік з моменту подачі третього ратифікаційного документа.
3. Для кожної держави, що в подальшому ратифікує даний Протокол, він набуває чинності через рік після подачі документів про ратифікацію.

Розділ IV.

1. Будь-яка держава, що підписала даний документ і має намір використати положення пункту 2 статті 2 Кодексу з внесеними даним Протоколом поправками, до ратифікації подає Генеральному Секретарю звіт, вказуючи якою мірою його система соціального забезпечення відповідає положенням даного Протокола.

В такому звіті містяться:

а. відповідна законодавча база з цього питання;

б. данні, що підтверджують виконання статистичних умов визначених у наступних положеннях Кодексу з внесеними даним Протоколом поправками:

і в статтях 9 а, b або c; 15a або b; 21 а; 27 а або b; 33; 41a або b; 48 а або b; 55 а або b; 61 а або b, стосовно кількості осіб, що підлягають захисту;

ii в статтях 44, 65 або 67, стосовно розмірів допомоги;

iii в пункті 2 статті 24, стосовно тривалості виплати допомоги по безробіттю; і

iv в пункті 2 статті 70 стосовно частки фінансових надходжень, що складаються зі страхових внесків робітників за наймом, які підлягають забезпеченню.

с. всі складові, котрі за бажаннями держави-члена, повинні враховуватися згідно з положеннями пункту 2 статті 2 Кодексу, як передбачається внесеними даним Протоколом поправками.

Такі підтверджуючі дані повинні, по мірі можливості, подаватися в такому порядку та послідовності, який буде запропонований Комітетом.

2. Держава-член подає Генеральному Секретарю, за його вимогою, подальшу інформацію щодо відповідності його системи соціального забезпечення положенням даного Протоколу.

3. Такий звіт та подальша інформація розглядаються Комітетом з урахуванням положень пункту 3 статті 2 Кодексу. Комітет подає Комітету Міністрів свій звіт з висновками.

4. Відповідно до пункту d статті 20 Статуту Ради Європи більшістю в дві треті голосів Комітет Міністрів вирішує чи відповідає система соціального забезпечення такої держави-члена положенням даного Протоколу.

5. Якщо Комітет Міністрів приймає рішення, що дана система соціального забезпечення не відповідає положенням даного Протоколу, то він інформує про це державу-члена і може направити йому рекомендації щодо досягнення відповідності.

На підтвердження чого ті, що нижче підписалися, маючи на те всі повноваження, підписали даний Протокол.

Виконано у Страсбурзі, 16 квітня 1964 року, французькою та англійською мовами, що мають однакову силу, в єдиному екземплярі, що має зберігатися в архіві Ради Європи. Генеральний Секретар надсилає завіреними копіями до кожної країни, яка підписала та приєдналася, а також Генеральному Директору Міжнародної Організації Праці.

Додаток 2.

Додаток 2 має наступний вигляд: додаткові пільги.

Розділ II – Медичне забезпечення.

1. Медичний огляд або медичне лікування при необхідності, догляд, послуги медсестри, а також інші послуги в санаторіях, домах відпочинку і профілакторіях та у подібних закладах із запобігання туберкульозу, передбачено, що отримувач допомоги або його годувальник може залучатися до участі у витратах на отримані медичні послуги в розмірі до 1/3 їх вартості.
2. Стосовно послуг стоматолога для всіх осіб, що підлягають забезпеченню, встановлено, що отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах на отримані медичні послуги в розмірі до 25 відсотків від вартості послуг, за виключенням надання послуг дітям та вагітним жінкам.
3. Стосовно зубного протезування встановлено, що отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах у розмірі до 50 відсотків від вартості.
4. Лікарняна допомога, враховуючи утримання, в разі потреби допомога терапевтів або спеціалістів, послуги медсестри та інші необхідні додаткові послуги надаються без обмеження у тривалості.
5. Стосовно послуг медсестер на дому та допомоги по господарству отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах на отримані послуги за умови, що це не буде занадто обтяжливо.
6. Стосовно надання окулярів встановлено, що отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах у розмірі до 50 відсотків від вартості.
7. Стосовно надання слухових апаратів встановлено, що отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах у розмірі до 50 відсотків від вартості.
8. Стосовно надання штучних органів та іншого суттєвого медичного або хірургічного забезпечення встановлено, що отримувач допомоги або його годувальник може бути залучений до участі у витратах у розмірі до 50 відсотків від їх вартості.
9. Коли участь у витратах набуває форми фіксованої суми стосовно кожного випадку лікування або надання необхідного забезпечення, то загальна сума виплат, що сплачується всіма особами, котрі підлягають захисту відносно будь-якого з вищезазначених у пп. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 або 8 типу допомог не повинна перевищувати встановленої процентної частки загальної суми витрат даної категорії за визначений період.

10. Медична допомога як визначено у статті 10 Кодексу зі змінами, внесеними даним Протоколом без врахування стажу.

Розділ III - Допомога у зв'язку з хворобою.

11. Допомога у зв'язку з хворобою в розмірі не нижче того, що визначений у статті 16 Кодексу, без обмеження тривалості.

Розділ IV – Допомога по безробіттю.

12. Допомога по безробіттю в розмірі не нижче того, що визначений у статті 22 Кодексу, без обмеження тривалості, якщо існує посилення за допомогою статті 21 а Кодексу, що змінено даним Протоколом з метою ратифікації.
13. Допомоги для робітників, котрі не мають можливості здобути на них право у звичайному порядку або для тих, котрі перевищили строковий період для отримання допомоги.

Розділ V – Допомога по старості.

14. Допомога по старості в розмірі не менш ніж 50 відсотків від суми допомоги визначеної у статті 28 Кодексу, зміненого даним Протоколом.
 - а. у випадку, передбаченому в пункті 2 статті 29 Кодексу або після 10 років проживання, якщо допомога, що передбачена в статті 28 Кодексу, зміненого даним Протоколом, залежить від строку проживання і якщо країна-член не користується положеннями пункту 3 статті 29 Кодексу; і
 - б. у випадку передбаченому в пункті 5 статті 29 Кодексу з урахуванням передбачених умов, що стосуються попередньої економічної діяльності особи, що підлягає забезпеченню.

Розділ VI – Допомога в разі трудового каліцтва або професійного захворювання.

15. Професійна реабілітація для осіб, що постраждали внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання.
16. Періодичні виплати родичам в разі смерті годувальника, що підлягав забезпеченню, внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання, в розмірі не менше ніж 20 відсотків від його попереднього заробітка або заробітної плати некваліфікованого робітника, що нараховується відповідно з положеннями статті 65 або статті 66 Кодексу, залежно від випадку; встановлено, що сума

періодичних виплат не повинна перевищувати суму , котру годувальник сплачував на утримання своїх родичів.

17. Періодичні виплати родичам в разі смерті годувальника, що підлягав забезпеченню, внаслідок не трудового каліцтва або професійного захворювання, а якщо він мав пенсію у зв'язку з повною або серйозною втратою заробітної здатності; такі виплати його родичам повинні нараховуватися на підставі відповідних положень Кодексу, зміненого даним Протоколом.

Розділ VIII – Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.

18. Одноразова чи багаторазові допомоги у зв'язку з народженням дитини або періодичні виплати на протязі всього періоду годування груддю.

19. Періодичні виплати, що нараховуються відповідно з положеннями Кодексу, зміненого даним Протоколом, дружинам, які знаходяться на утриманні чоловіків, котрі належать до категорії осіб, що підлягають забезпеченню, в розмірі не менш ніж 50 відсотків від допомоги, зазначеної у статті 50 Кодексу, зміненого даним Протоколом.

20. Надання допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами не залежить від стажу.

Розділ IX – Допомоги по інвалідності.

21. Допомога по інвалідності надається в розмірі не менше ніж 50 відсотків від суми допомоги, зазначеної в статті 56 Кодексу, зміненого даним Протоколом:

а. У випадку, передбаченому в пункті 2 статті 57 Кодексу або після 5 років проживання, якщо допомога, передбачена в статті 56 Кодексу, зміненого даним Протоколом, залежить від строку проживання і якщо держава-член не користується положеннями пункту 3 статті 57; і

б. У випадку якщо особа, яка підлягає забезпеченню не виконала умови пункту 2 статті 57 Кодексу , так як мала поважний вік на момент набуття сили положень, що регулюють застосування даної частини, зміненої даним Протоколом, з урахуванням передбачених умов відносно попередньої економічної діяльності особи, що підлягає забезпеченню.

22. Професійна реабілітація інвалідів.

Розділ X – Допомоги у зв'язку з втратою годувальника.

23. Допомога у зв'язку з втратою годувальника надається в розмірі не менш ніж 50 відсотків від суми допомоги, зазначеної в статті 62 Кодексу, зміненого даним Протоколом.
- а. у випадку, передбаченому в пункті 2 статті 63 Кодексу або після 5 років проживання, якщо допомога, передбачена в статті 62 Кодексу, зміненого даним Протоколом, залежить від строку проживання і якщо держава-член керується не положеннями пункту 3 статті 63 Кодексу; і
 - б. якщо годувальник особи, що підлягає захисту не виконав умов, передбачених в пункті 2 статті 63 Кодексу через похилий вік на момент набуття сили положень, що регулюють застосування цієї частини, зміненої даним Протоколом, з урахуванням умов стосовно попередньої економічної діяльності годувальника.
24. Періодичні виплати інваліду вдівцю, котрий потребує допомоги, що знаходився на утриманні дружини, яка підлягала захисту, в розмірі не менш ніж 20 відсотків від попереднього заробітку годувальника або заробітної плати некваліфікованого робітника, що нараховується залежно від обставин відповідно з положеннями статті 65 або статті 66 Кодексу.

Розділи II, III, VI або X

25. Допомога на поховальні витрати для самодіяльного населення, що підлягає захисту дорівнює:
- і. або тридцятиразовій сумі щоденного попереднього заробітку особи, що підлягає захисту, котра є або може бути підставою для нарахування допомоги у зв'язку з втратою годувальника, у зв'язку з хворобою, у разі трудового каліцтва або професійного захворювання, у зв'язку з втратою годувальника, в залежності від випадку; встановлено, що сума повної допомоги не повинна перевищувати тридцяти разовий розмір щоденної заробітної плати кваліфікованого робітника, так як це визначено відповідно з положеннями статті 65 Кодексу;
 - іі. або п'ятнадцятиразовій сумі щоденної заробітної плати некваліфікованого робітника, визначеної відповідно з положеннями статті 66 Кодексу.

Розділи II або III

26. Допомога на поховальні витрати, що надається вдовам та дітям, які перебували на утриманні і підлягають захисту дорівнює:

i. або п'ятнадцятиразовій сумі щоденного попереднього заробітку годувальника, котрий підлягав забезпеченню, що є підставою для нарахування допомоги у зв'язку з хворобою; встановлено, що загальна сума допомоги має не перевищувати п'ятнадцятиразового розміру щоденної заробітної плати кваліфікованого робітника, як визначено відповідно з положеннями статті 65 Кодексу;

ii. або п'ятнадцятиразовій сумі щоденної заробітної плати некваліфікованого робітника, як визначено відповідно з положеннями статті 66 Кодексу.